

Uitvoeringsprogramma

Werken aan Warmte

2024-2026

Inhoudsopgave

1	Algemeen	3
1.1	Inleiding	
1.2	Visie Werken aan Warmte	
1.3	Strategische doelen en uitgangspunten	
1.4	Operationele doelen tot eind 2026 en 2030	
1.5	Uitgangspunten Werken aan Warmte	
2	De Opgave	5
2.1	Aardgasverbruik in Bunnik	
2.2	Woningen	
2.3	Utiliteit	
2.4	Gemeentelijk vastgoed	
3	Werken aan warmte	8
3.1	Hoofdlijnen van het uitvoeringsprogramma	
3.2	Indeling van de drie kernen en het buitengebied	
3.3	Doelgroep- of gebiedsgerichte aanpak	
4	Het Warmteprogramma	11
4.1	Beschikbare warmtebronnen	
4.2	Illustratieve planning aardgasvrij	
4.3	Concept: 10-jarig perspectief	
5	Energie besparen	14
5.1	Energie besparen: Doelgroepgerichte aanpak	
5.2	Energie besparen: Gebiedsgerichte aanpak	
6	Aardgasvrij	21
6.1	Aardgasvrij: Doelgroepgerichte aanpak	
6.2	Aardgasvrij: Gebiedsgerichte aanpakken	
7	Programma organisatie	24
8	Financiële paragraaf	26
8.1	Middelen	
8.2	Vooruitblik benodigde groei warmtetransitie	
8.3	Baten	
9	Risicoanalyse	28
10	Monitoring	29

1. Algemeen

1.1 Inleiding

De warmtetransitie is een van de pijlers van programma Bunnik Klimaatneutraal 2040 (Over Morgen Gemeente Bunnik, 2023). De complexiteit van de opgaven om te komen tot een aardgasvrije gemeente, de hoeveelheid projecten die daarbij horen om doelstellingen te behalen en de benodigde veranderingen binnen en buiten de gemeente, maken het onderdeel warmtetransitie een programma op zichzelf. Vanuit het Rijk is er de opgave aan gemeenten gesteld om de gebouwde omgeving in 2050 aardgasvrij te maken. Gemeenten hebben daarin een regierol (Rijksoverheid, 2019). Daarnaast is er in de Transitievisie warmte 1.0, de ambitie tot 30% aardgasreductie in 2030 gesteld. De energiecrisis van 2022 waardoor velen in energiearmoede terecht zijn gekomen en de steeds nijper wordende klimaatcrisis leiden tot een grotere roep om versnelling in het besparen van energie en het verduurzamen daarvan. Dit in combinatie met de opgave om eind 2026 een nieuwe transitievisie warmte (warmteprogramma) op te leveren aan het rijk, leidt tot het huidige voorstel voor het programma Werken aan Warmte, voor de periode tot eind 2026 met een doorkijk tot 2050. Doel van dit document is de warmtetransitie bespreekbaar en behapbaar maken en tot uitvoering overgaan.

1.2 Visie Werken aan Warmte

Werken aan warmte sluit aan bij de visie van het programma Bunnik Klimaatneutraal 2040. Daarnaast gaat het programma Werken aan Warmte specifiek over het realiseren van een energiezuinige en aardgasvrije gebouwde omgeving waaraan iedereen deel kan nemen. Daarvoor is het nodig actief te sturen op processen, producten en besluiten. Vanuit het Rijk krijgen gemeenten de opgave om hun gebouwde omgeving aardgasvrij te maken en daarvoor locaties voor 2035 aan te wijzen. De opgave moet geworteld raken binnen de gemeente om tot uitvoering te komen. Er zijn veel stappen te zetten en besluiten te nemen voordat er een buurt aardgasvrij is. Deze processen komen niet tot stand zonder plan of beeld van benodigde tijd en middelen. Ook is de samenhang tussen verschillende doelen en projecten op dit moment nog onduidelijk, terwijl die er wel is. De bekendheid van aardgasvrij, de consequenties, benodigde kennis en draagvlak in de gemeente wordt zo vergroot. Wanneer de transitie is gerealiseerd, is Bunnik een fijne toekomstbestendige plek, waar inwoners graag willen blijven, nieuwe inwoners met een gerust hart een huis kopen, en waar de energierekening betaalbaar is.

1.3 Strategische doelen en uitgangspunten

- Aardgasvrije woningvoorraad realiseren in 2040 en uiterlijk 2050.
- 30% aardgasbesparing t.o.v. 2017 in 2030 realiseren.

1.4 Operationele doelen tot eind 2026 en 2030

Voor het programma Werken aan Warmte voegen we daar tot eind 2026 de volgende operationele doelen aan toe.

Hoort bij: Aardgasvrije woningvoorraad realiseren in uiterlijk 2050:

- De gemeente voldoet aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van de warmtetransitie, zoals het opleveren van het warmteprogramma (Transitievisie Warmte 2.0).
- 100% van de buurten weet met welk alternatieven voor aardgas zij (voorlopig) rekening kunnen houden.
- Er worden minimaal twee besluiten genomen tot het starten van een uitvoeringsplan.
- Alle inwoners met een eigen woning zijn bekend met de warmtetransitie en de doelstelling daarvan en kunnen de weg vinden naar de juiste kanalen voor informatie of financiering.

Hoort bij: 30%¹ aardgasbesparing tov 2017 in 2030 realiseren:

- Alle E,F,G woningen worden uit gefaseerd.
- 10% Energiebesparing realiseren door het stimuleren van het nemen van isolatiemaatregelen.
- 11% van de woningen stapt over op hybride. Daarmee wordt 7% van de warmtevraag gereduceerd.
- Woningen die (aardgasvrij-ready) zijn geïsoleerd laten overstappen op een hybride warmtepomp middels communicatiecampagnes. Indien mogelijk ivm met netcongestie, direct naar all-electric.
- Minimaal in 4 wijken procesondersteuning aangeboden middels een buurt-isolatieaanpak.

1.5 Uitgangspunten Werken aan Warmte

Om te komen tot een aanpak voor de warmtetransitie worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

1. **CO2 reductie:** Het doel van de warmtetransitie is een klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2040. De afname van CO2 en andere broeikasgassen is daarom leidend in het maken van keuzes.
2. **Zoveel mogelijk energie besparen en zo min mogelijk gebruiken:** 30% aardgasreductie wordt in de basis gerealiseerd door het isoleren van de woningvoorraad en het nemen van andere maatregelen die het energieverbruik omlaag brengen. Hoe lager het energieverbruik, hoe lager de invloed van toekomstige prijsstijgingen op de energierekening. Dit geldt ook voor het (toekomstig) gebruik van elektriciteit. Dit helpt de inwoners met een kleinere portemonnee.
3. **Iedereen kan meekomen:** De warmtetransitie moet door iedereen uitgevoerd kunnen worden. Per oplossing zal daarom uitgewerkt worden wat dat betekent voor wie, en hoe dat gefinancierd kan worden.
4. **We starten daar waar energie zit:** De warmtetransitie is een enorme opgave voor de gemeenten en de inwoners. Wanneer inwoners aan de slag willen biedt dat kansen. De transitie slaagt alleen wanneer er ook vanuit de inwoners draagvlak is voor toekomstige oplossingen.
5. **Mogelijkheden voor lagere temperatuur oplossingen worden onderzocht:** Bunnik heeft geen hoge temperatuur warmtebronnen. Verwarmen op lagere temperatuur is op de lange termijn energiezuiniger en is daarom van belang te onderzoeken, ook in relatie tot een betaalbaar energiesysteem.
6. **Verwarmen én koelen:** In een opwarmend klimaat wordt koeling steeds belangrijker. In te maken afwegingen worden beide behoeften meegenomen.
7. **Mogelijkheden voor collectieve systemen worden onderzocht:** Collectieve systemen kunnen de druk verminderen op het totale energiesysteem. Vaak kan warmte of koude worden opgeslagen om te gebruiken voor een ander moment. Zo zijn de pieken op het energienet lager dan wanneer iedereen een individuele lucht-waterwarmtepomp neemt. De druk op het elektriciteitsnet en verzwaren neemt daarmee af.
8. **Hybride warmtepompen inzetten als tussenoplossing:** Woningen gebouwd na 2000 kunnen vaak al overstappen op een all-electric oplossing. Zo zijn ze direct aardgasvrij en voorkom je een onnodige tussenstap. Vanwege de huidige netcongestie (in ieder geval tot 2029) stimuleren we inwoners die nu moeten overstappen om een hybride warmtepomp te nemen. Hiermee besparen we veel aardgas.

Uit bovenstaande uitgangspunten volgt dat isoleren tot de standaard² speerpunt blijft. Na het aanbrengen van isolatie, ventilatie en het waar nodig aanpassen van warmteafgiftesystemen volgt de keuze voor een andere warmtebron op lage temperatuur. Hierin zijn collectieve warmtenetten of individuele oplossingen nog mogelijk en deze behoeven vervolgens verder onderzoek op haalbaarheid en draagvlak.

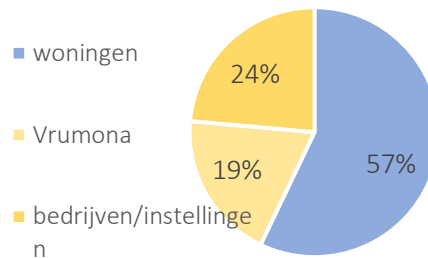
¹ Er is al flink wat bespaard in de afgelopen jaren. Er moet vanaf de nu bekende cijfers in 2024 nog 17% bespaard worden om tot een besparing van 30% t.o.v. 2017 te komen. Bron: klimaatmonitor

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/wetten-en-regels-gebouwen/standaard-streefwaarden-woningisolatie>

2. De opgave

2.1 Aardgasverbruik in Bunnik

Het aardgasverbruik in de gemeente is in de volgende sectoren (fig.1) in te delen.

Figuur 1 Aardgasverbruik (m³) Bunnik

2.2 Woningen

Het doel van Bunnik voor 2030 is 30% aardgasbesparing t.o.v. 2017. De maximale bespaarpotentie in Bunnik doormiddel van isoleren is nu nog 15.5%³. Dat betekent dat er naast de inzet op isoleren ook gas bespaard moet worden met de overstap naar hybride warmtepompen om de doelstelling te halen.

Als ambitie wordt de combinatie van 10% energiebesparing en 7% duurzaam verwarmen door hybride warmtepompen gesteld om dit doel in te vullen voor 2030. Hoe dit behaald wordt is te zien in onderstaande tabel en figuren⁴. Het percentage helemaal aardgasvrij (fig. 4) wat verwacht wordt voor 2030 is op basis van autonoom gedrag. Tot 2030 is het niet mogelijk om all-electric warmtepompen te stimuleren als gemeente en is de verwachting dat er geen warmtenet is gerealiseerd. Doelen kunnen we tot 2030 daarom niet daarmee behalen. Dit betekent echter niet dat er in de langjarige strategie geen aandacht voor is.

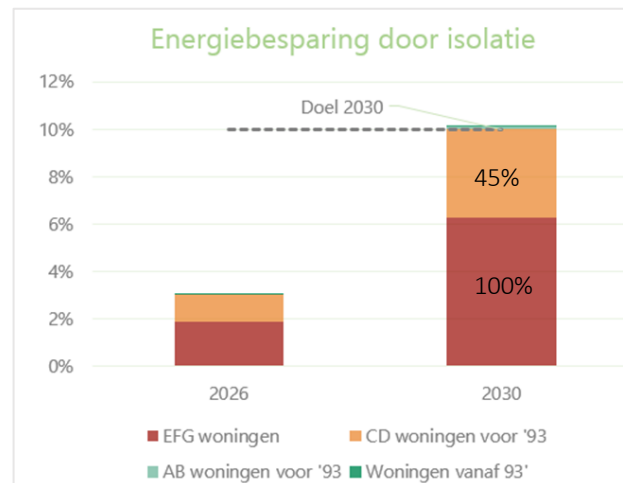
Isoleren is nodig om uiteindelijk op een lage temperatuur, duurzame warmteoplossing over te kunnen stappen. Labels E,F,G worden uit-gefaseerd (100%) en ook in 45% van de C en D woningen moeten we aan de slag met isoleren.

De hybride warmtepomp willen we tot 2030 inzetten voor woningen die de overstap naar aardgasvrij nog moeilijk kunnen maken, dus de C,D,E,F,G woningen. De woningen die voldoende hebben geïsoleerd gaan bij voorkeur direct over naar een all-electric oplossing, mits mogelijk door netcongestie. Na 2029⁵ zou de netcongestie verholpen moeten zijn, echter de verwachting is dat dit nog langer kan duren.

WONINGEN - doelen tot 2030		
Energiebesparing door isolatie	10%	van de warmtevraag
Labels EFG uitfaseren	100%*	van het aantal woningen
Hybride warmtepompen	11%	van het aantal woningen
Duurzaam verwarmen	7%	van de warmtevraag

Tabel 1: doelen Bunnik voor 2030

*dit doel is ambitieus en geeft daarmee de ambitie aan die wordt nagestreefd.

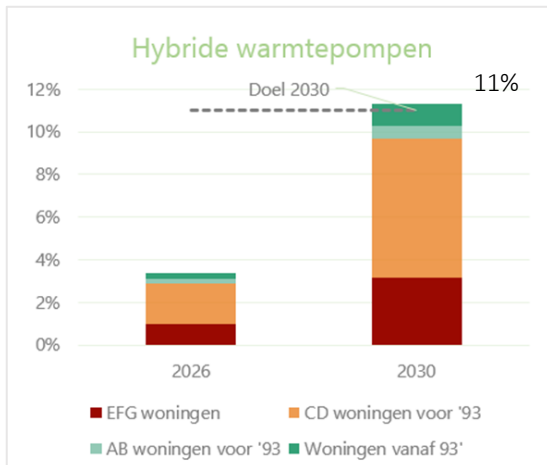

Figuur 2 energiebesparing door isolatie

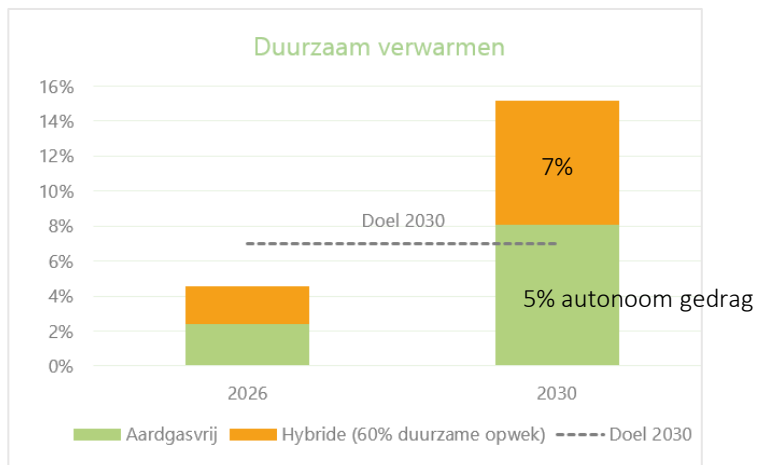
³ Informatie van Warmte Transitie makers

⁴ Data uit: Doelen-tool uitvoeringsprogramma 3.0 Bunnik 2024 (excel) van de Warmte Transitie makers

⁵ <https://www.stedin.net/over-stedin/pers-en-media/persberichten/landelijk-onderzoek-naar-flexibel-elektriciteitsvermogen-ook-van-toepassing-op-de-randstad>

Figuur 3 Hybride warmtepompen

Figuur 4 Duurzaam verwarmen

Woningen zijn in 4 doelgroepen ingedeeld vanwege het verschil in bouwjaar en energielabel (tabel 2). Per doelgroep wordt zo duidelijk hoeveel inzet gepleegd moet worden om de doelen te behalen. Uiteraard zijn er inwoners die zelf stappen zetten, en kunnen investeren. Dat heet autonoom gedrag. Er is echter een grotere groep die achterblijft. Het kan hier gaan om inwoners met een lager inkomen die uit armoede geen maatregelen kunnen nemen, maar er zijn ook inwoners die de isolatieopgave te complex vinden en niet weten waar te beginnen, of opzien tegen een verbouwing. Met het programma wordt een versnelling beoogd om mensen daarbij te ondersteunen.

Doelgroepen Bunnik	Aantal woningen	Isolatie tot 2030		Hybride tot 2030		Aardgasvrij tot 2030	
		#	%	#	%	#	%
Woningen al aardgasvrij	426	0%	0	0%	0	100%	426
Woningen vanaf '93'	1206	13%*	157	6%*	72	6%*	72
AB woningen voor '93	787	13%*	102	5%*	39	5%	39
CD woningen voor '93	2966	45%	1335	15%	445	5%*	148
EFG woningen	1449	100%	1449	15%	217	0%	0
Totaal	6934		3043		774		686 (260)

Tabel 2 uitwerking per doelgroep Bunnik * autonoom gedrag

Verspreidt over een periode van 6 jaar, tot eind 2029, is de opgave per jaar te zien in tabel 4.

Doelstelling besparingsstrategie per jaar tot 2030

Aantal woningen per jaar isoleren	507
Aantal woningen per jaar hybride	129
Aantal woningen per jaar aardgasvrij	43

Tabel 3 opgave per jaar

2.3 Utiliteit

Het totale aardgasverbruik van niet-woningen is 43% van het gemeentelijke totaal. De opgave van 30% aardgasbesparing is exclusief industriële processen. Bedrijven volgen in principe de doelstellingen die geformuleerd worden door het Rijk en handhaving vindt plaats door de omgevingsdienst. Daarnaast krijgen bedrijventerreinen een plek in de gemeentelijke aanpakken om te verduurzamen en aardgasvrij te worden.

Er zijn rond de 700 gebouwen in de gemeente met een andere functie dan wonen en daarnaast zijn er bedrijven die aardgas verbruiken in hun processen. 19% van het totale aardgasverbruik komt bijvoorbeeld van het bedrijf Vrumona. Vrumona is een bedrijf op Kosterijland. Zij heeft eigen verduurzamingsdoelstellingen en wil in 2027 klimaatneutraal zijn. Vanwege de netcongestie kunnen zij de overstap naar elektrische warmtepompen echter nog niet maken. Op Kosterijland en de Rumpst is door studenten in 2024 een korte enquête afgenomen over de warmtetransitie en verwachtingen daarover. Analyse van de eerste resultaten gaf aan dat bedrijven nog vrij onbekend zijn met de gemeentelijke doelstellingen voor aardgasvrij. De groep respondenten streeft voornamelijk individuele oplossingen na op dit vlak. De kans en opgave voor Kosterijland en de Rumpst en overige bedrijven ligt op dit moment in het starten van communiceren over de warmtetransitie en de noodzaak tot energie besparen, en daarnaast het gaan organiseren van collectiviteit. De bestaande Green Businessclub kan hier een drager voor zijn. Ook start er vanuit de provincie in 2025 een kwartiermaker voor de SPUK Bedrijfsmatig Vastgoed voor het verduurzamen van bedrijventerreinen (PVB). Deze gaat de organisatiegraad op de Rumpst verhogen om zo verduurzamingsvraagstukken aan te kunnen pakken.

2.4 Gemeentelijk vastgoed

De gemeente heeft 6 panden in eigen beheer. Daarnaast zijn er 3 Multifunctionele accommodaties (MFA's) en 8 sportvoorzieningen die worden beheerd door een beheerstichting. De panden in eigen beheer beschikken over relatief goede labels. De grootste opgave is de overstap naar aardgasvrij. Voor de panden in eigen beheer zijn Duurzame Meerjarenonderhoudsplannen gemaakt zodat ze in 2035 aardgasvrij zijn.

De overige 12 panden worden beheerd door derden. De aanpak voor het aardgasvrij maken van de MFA's verschilt met die van de aanpak voor sportvoorzieningen. Voor de MFA's worden eerst aanvullende duurzaamheidsonderzoeken uitgevoerd om beter in kaart te brengen welke maatregelen er aan deze panden genomen moeten worden om aardgasvrij-ready te worden. De uitkomsten van deze onderzoeken bepalen de trajecten die met de beheersstichtingen gestart worden. Het einddoel is om deze panden in 20240 aardgasvrij te hebben. Voor de sportvoorzieningen geldt dat er eerst een verkenning uitgevoerd moet worden naar de toekomstscenario's voor binnensportaccommodaties binnen de gemeente Bunnik. Wanneer er duidelijkheid is wat er met de huidige sportvoorzieningen gaat gebeuren, kan het traject voor aardgasvrij worden van deze panden worden bepaald.

Panden in eigen beheer			Label
1	Bunnik	Brandweer Bunnik (VRU)	A++
2	Bunnik	Gemeentewerf (RMN) ⁶	A
3	Bunnik	Ambtswoning Burgemeester	A
4	Odijk	Schoudermantel	C
5	Odijk	Gemeentehuis	A+
6	Werkhoven	brandweer Werkhoven (VRU)	B

MFA's			Label
7	Bunnik	MFA Kersentuin	A++
8	Odijk	MFA 't Palet	A
9	Werkhoven	MFA 't Kwartier**	A+

Tabel 4 Energie labels

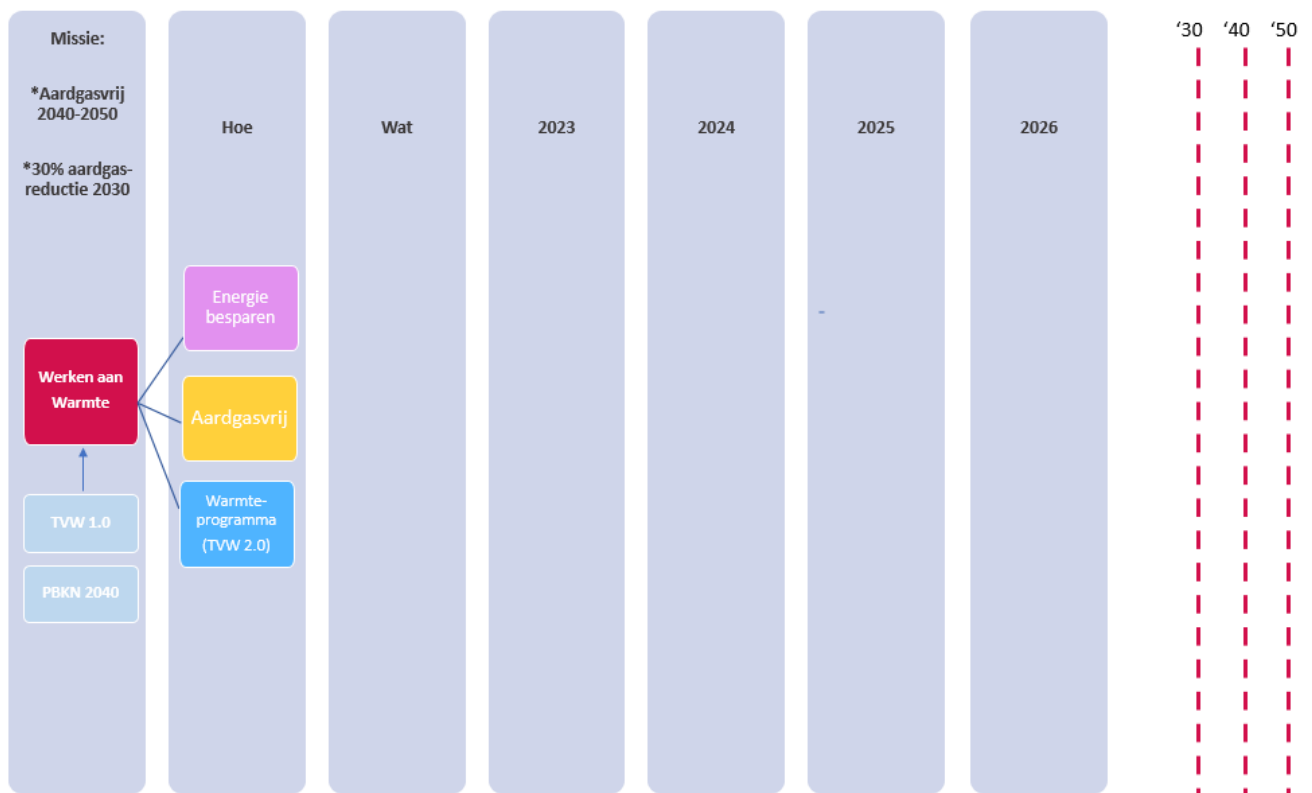
⁶ Eigenlijk heeft de gemeentewerf label A++, maar doordat de zonnepanelen op het dak onderdeel zijn van het postcoderoosproject en daarmee anderen eigenaar van de panelen zijn, mogen de zonnepanelen niet in het energielabel opgenomen worden.

3. Werken aan Warmte

3.1 Hoofdlijnen van het uitvoeringsprogramma

Hoe gaan we aan de slag met de opgave? Daarvoor introduceren we drie hoofdlijnen, gerelateerd aan de grootste opgaven van de warmtetransitie in Bunnik. Voor elke hoofdlijn worden de bijbehorende opgaven in de hoofdstukken uitgebreid toegelicht, zodat het duidelijk is waaraan gewerkt wordt.

Onderstaand figuur geeft de opbouw weer. Het programma bestaat uit Energie besparen, Aardgasvrij en het Warmteprogramma. Het programma is een levend document en wijzigt op basis van lessen of invloeden uit de praktijk en de politieke realiteit. Ook is het denkbaar dat het volgende warmteprogramma (Transitievisie Warmte 2.0) dit huidige uitvoeringsprogramma vervangt.

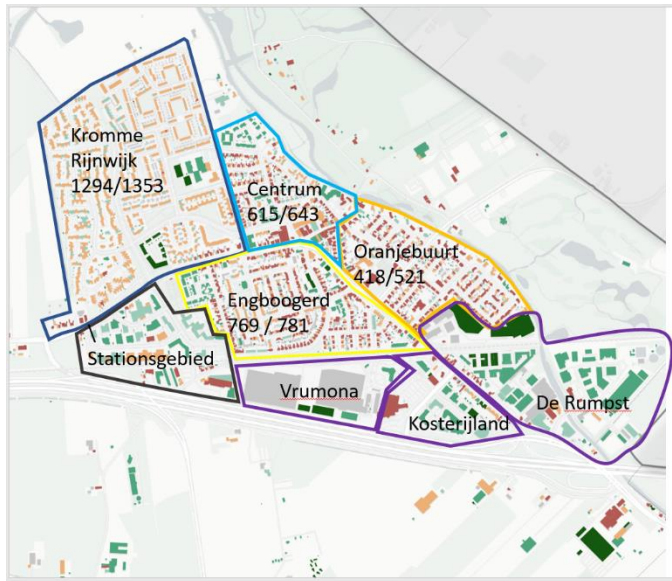
Figuur 5 Globale indeling van het uitvoeringsprogramma

3.2 Indeling van de drie kernen en het buitengebied

De warmtetransitie speelt zich in alle buurten van de gemeente af. Om planmatig te werken wordt er gebruik gemaakt van een indeling van elke kern. Deze indeling is flexibel en te wijzigen. Hierin zijn bestaande buurten, bouwjaren en energie-labels, geografische kenmerken of kennis uit eerdere onderzoeken leidend geweest.

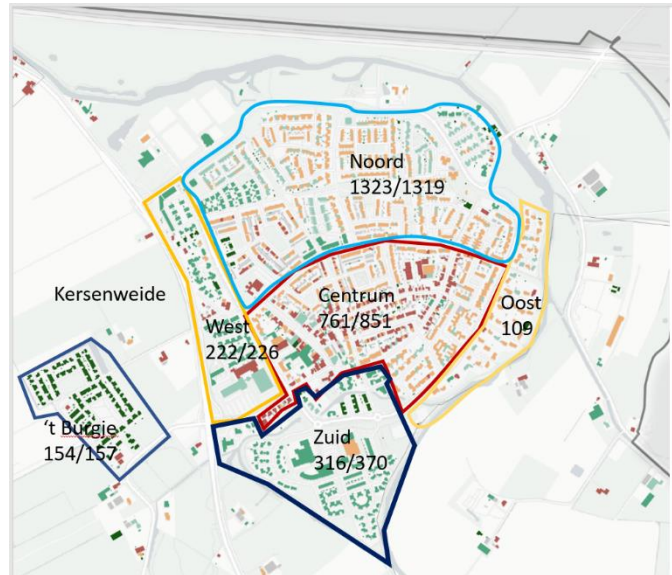
Een wijkaanpak van rond de 700 woningen is behapbaar. Naast de kernen zijn ook de woningen in de buitengebieden onderdeel van de aanpak. Het buitengebied bestaat uit verschillende gebieden waar in een latere fase verdiepend naar wordt gekeken. Waarschijnlijk zijn veel woningen in het buitengebied aangewezen op een individuele oplossing vanwege de grotere afstanden tussen de woningen.

Figuur 5 Bunnik

Figuur 6 Werkhoven

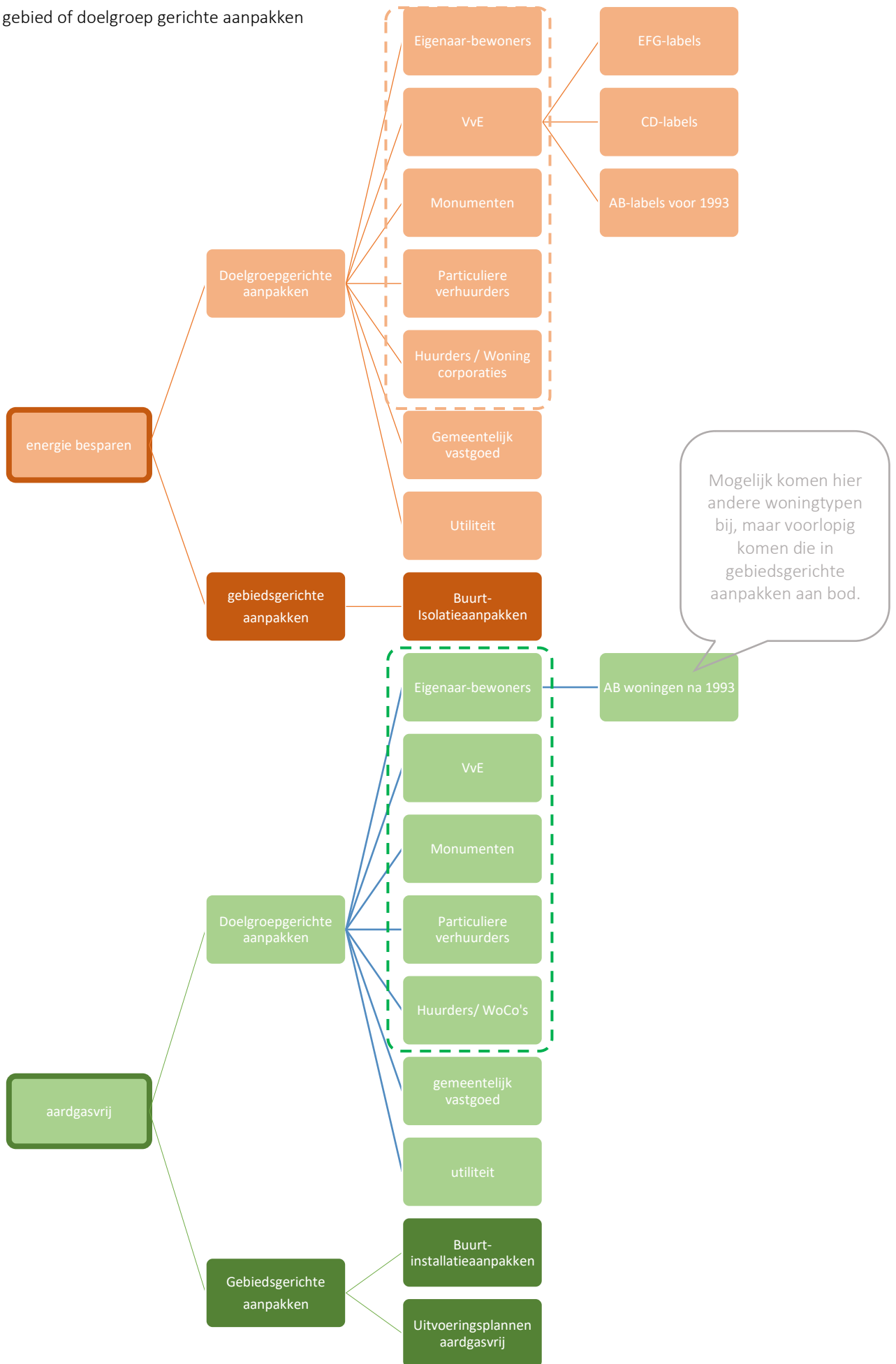

Figuur 7 Odijk

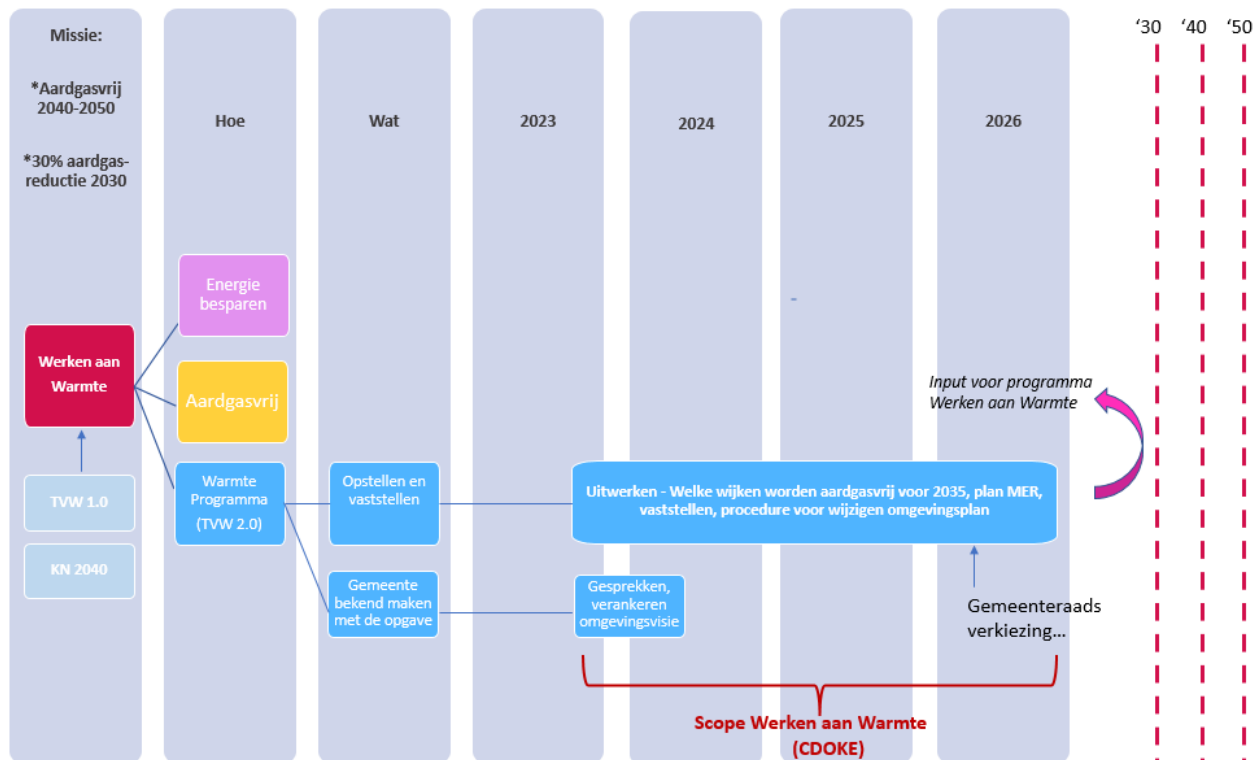
3.3 Doelgroep- of gebiedsgerichte aanpak

Binnen 'Energie besparen' en 'Aardgasvrij', bestaan doelgroepgerichte én gebiedsgerichte aanpakken. Doelgroepen kunnen verspreid over de gemeente zitten, maar toch allemaal tegen dezelfde problemen aanlopen. Gebiedsgerichte aanpakken lenen zich goed voor wijken met woningen met veel dezelfde kenmerken of wanneer het gaat over het aardgasvrije oplossingen voor een hele buurt. Zie figuur 8.

Figuur 8 gebied of doelgroep gerichte aanpakken

4. Het Warmteprogramma

Figuur 9

Het nieuwe warmteprogramma moet uiterlijk 31 december 2026 zijn afgerond. Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de omgevingswet⁷. In het warmteprogramma benoemen we in ieder geval de locaties waar we in de komende periode tot 2035 overwegen de aanwijsbevoegdheid in te zetten - en die dus aardgasvrij worden - en de beoogde datum om van het gas te gaan. Daarnaast wordt voor de andere buurten een 10-jarig perspectief gevraagd. Zo weten deze buurten of ze nu een (hybride-)warmtepomp kunnen aanschaffen of dat er een warmtenet beoogd is. Het is ook mogelijk dat er nog geen beslissing voor buurten genomen kan worden. Het programma wordt elke vijf jaar herijkt. Het warmteprogramma wordt een programma onder de omgevingswet en zal daardoor moeten voldoen aan die vormvereisten. Het huidige uitvoeringsprogramma is een tijdelijk document als voorloper op het warmteprogramma.

4.1 Beschikbare warmtebronnen

In Bunnik zijn er geen warmtebronnen van hoge temperatuur beschikbaar. Of er warmte uit geothermie beschikbaar komt is pas in 2025 bekend, maar de potentie hier lijkt laag. Ook is er in de afgelopen jaren onderzocht of er potentie is voor het gebruiken van lagere temperatuur warmte uit de Kromme Rijn of de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in combinatie met Warmte-Koudeopslag (WKO) in de bodem.

De eerste verkennende techno-economische onderzoeken en buurtanalyses geven aan dat er kansen zijn voor het ontwikkelen van een bron- of warmtenet op basis van aquathermie met WKO. In Bunnik speelt hier echter ook de belemmering van het gebruik van de bodem voor drinkwaterwinning, door publiek en private partijen. Ook is de Kromme Rijn ecologische zeer waardevol en stelt het waterschap hoge eisen. Wat betreft (maatschappelijke) kosten zijn de verschillen tussen een collectieve oplossing of de individuele lucht-waterwarmtepomp niet significant. Op dit

⁷ Met ingang van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) wijzigt de Omgevingswet en verandert de naam transitievisie warmte in warmteprogramma. De beoogde inwerkingtreding is 1 juli 2025. (bron: nplw.nl)

moment zijn collectieve én individuele oplossingen dus nog bron voor verder onderzoek in de gemeente. De wens is om met de inwoners verder te onderzoeken wat tot de mogelijkheden behoort in de gemeente.

Vanwege de aanhoudende netcongestie en de visie op de toekomst van het elektriciteitsnet, is het de vraag of individuele warmtepompen, ook voor nieuwere woningen, een passende oplossing zijn. Het is denkbaar dat collectieve systemen op zeer lage temperatuur, (dan wordt ook koeling direct meegenomen in de lange termijn oplossing), meer toekomstbestendig zijn. Bij een overschot aan elektriciteit kan dan warmte worden opgeslagen in een WKO, wat tijdens de piekmomenten in de winter gebruikt kan worden. Een warmtenet wordt bij voorkeur zo toekomstbestendig mogelijk, waarbij wordt uitgegaan van goed geïsoleerde woningen en een lage aanvoertemperatuur. Om een stap verder te komen, is het nodig te onderzoeken met inwoners voor welke oplossing zij warmlopen en wat qua governance en financiering mogelijk is. Hiervoor is Bunnik ook afhankelijk van nieuwe wetgeving van het Rijk.

4.2 Illustratief overzicht aanpakken aardgasvrij

Onderstaande overzicht geeft een beeld van de benodigde aanpakken om de warmtetransitie te realiseren. Er wordt gestart met 'no-regret' isolatieaanpakken. Isoleren blijft speerpunt en zo worden wijken aardgasvrij-ready. Gelijktijdig gaan we wijk voor wijk aan de slag met uitvoeringsplannen. Daarin gaan we met de wijk opzoek naar alternatieven voor aardgas en leggen dit vast in een plan. We starten in buurten waar er een kans is op een collectieve oplossing. Vanaf 2029 starten we ook met installatieplannen, omdat er dan stappen zijn gezet in het verhelpen van de netcongestie en daarmee mogelijkheden om buurten op individuele warmtepompen aan te sluiten.

Tussen het aanwijzen van een gebied en het daadwerkelijk aardgasvrij maken van een buurt moet een redelijke termijn worden gehanteerd. De richtlijn hiervoor is 8 jaar⁸. Dat betekent dat vóór 2042 alle besluiten genomen moeten zijn.

De planning is alleen een indicatie van benodigde actie en dient niet ter besluitvorming. Het is onderhevig aan veranderingen, en wordt bijgesteld na lering in de praktijk. Bijvoorbeeld:

- Na het starten in een eerste wijk in Bunnik, wordt het volgende plan in een aangrenzende buurt gestart vanwege overlap opgave / draagvlak / doelmatigheid / businesscase. Zo wijzigt de volgorde.
- De planning kan uitlopen of inlopen, door de complexiteit van het vraagstuk in een wijk.
- Er zijn onvoldoende middelen en mankracht beschikbaar om de planning uit te voeren.
- Netcongestie wordt niet tijdig opgelost

Aantal jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Buurt / Jaartal	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
B Engboogerd	0.5	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1																
O Odijk Noord			1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1															
B Kromme Rijnwijk	0.7	0.1			1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1													
B Oranjebuurt			0.4	0.4			1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1											
B Bunnik centrum				0.2	0.4		1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1											
O Odijk Centrum		0.3	0.4						1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1									
O Odijk Oost				0.2							0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5						
W Werkhoven <1993	0.1	0.4										1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1					
B Bedrijventerreinen		spuk										1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1					
O Odijk West						0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5											
O 't Burgje (2022)						0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2											
W Werkhoven Noord, West, Oost							0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5										
O Odijk Zuid								0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5									
Buitengebieden					0.4	0.4					1.1	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3					

Tabel 5 roze = Isolatiebuurten, groen = uitvoeringsplannen, geel = Installatiebuurten met uitvoeringsplan, 0.0 = schatting aantal fte's benodigd afdeling duurzaamheid, gebaseerd op modellen Warmte Transitie makers

⁸ Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw). De verwachting is dat de wet per 1 juli 2025 van kracht is. (Bron: NPLW.nl)

4.3 Concept: 10-jarig perspectief

In het najaar van 2024 wordt er gestart met een eerste uitvoeringsplan. Informatie daaruit zal waarschijnlijk ook weer meer informatie leveren voor volgende buurten. De 10-jarige planning is hieronder in concept opgesteld en zal in het warmteprogramma meer vorm krijgen. Tot 2035 zijn er een aantal buurten waar we met een uitvoeringsplan aan de slag willen. Voor de andere, oudere buurten geldt dat hybride nu een veilige keuze is tot 2029. Voor de nieuwere wijken wordt bij voorkeur direct overgestapt op all-electric. Voordat de overstap gemaakt wordt op een andere warmtevoorziening, is isoleren speerpunt. Met het oog op de mogelijke langere duur van de netcongestie en inwoners dan maar beperkt aardgasvrij kunnen worden, is nú isoleren nog relevanter.

	Buurt	Tot 2035	Beeld voor eindoplossing
B	Engboogerd	Start Uitvoeringsplan 2024	All-electric of (ZLT) warmtenet
O	Odijk Noord	Start Uitvoeringsplan 2026 / hybride tot 2029*	All-electric of (ZLT) warmtenet
B	Kromme Rijnwijk	Hybride tot 2029, in 2028 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
B	Oranjebuurt	Hybride tot 2029 in 2030 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
B	Bunnik centrum	Hybride tot 2029 in 2030 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
O	Odijk Centrum	Hybride tot 2029 in 2032 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
O	Odijk Oost	Hybride tot 2029 in 2034 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
W	Werkhoven <1993	Hybride tot 2029 in 2035 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
B	Bedrijventerreinen	Hybride tot 2029 in 2035 start UVP*	All-electric of (ZLT) warmtenet
O	Odijk West	All-electric start 29*	All-electric
O	't Burgje (2022)	All-electric start 29*	All-electric
W	Werkhoven Noord, West, Oost	All-electric start 30*	All-electric
O	Odijk Zuid	All-electric start 31*	All-electric
	Buitengebieden	Hybride tot 29 / All-electric start 32*	All-electric

* startdatum uitvoeringsplan kan veranderen

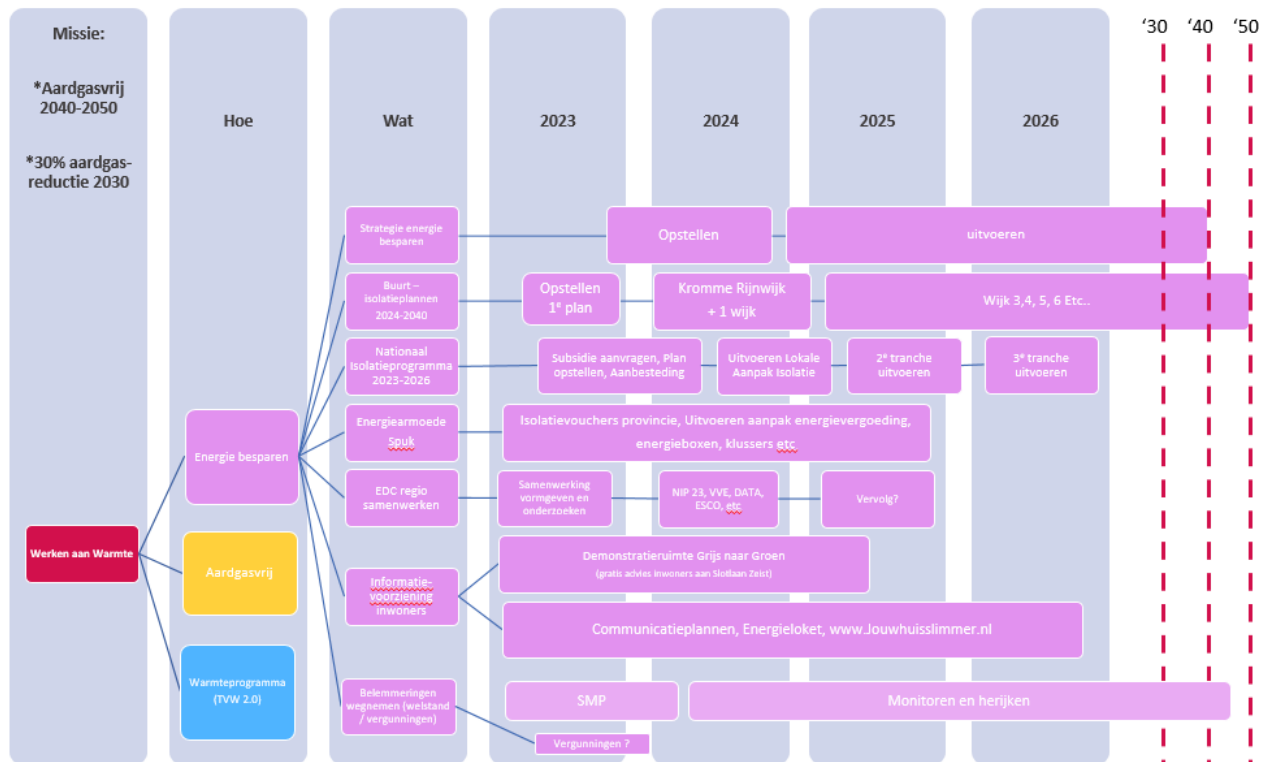
Tabel 6

Wat gaan we doen tot eind 2026?

We starten met een eerste uitvoeringsplan in de Engboogerd eind 2024. Daarnaast werken we verder uit welke mogelijkheden er zijn per buurt als alternatief voor aardgas en wordt het warmteprogramma opgesteld. Hiervoor start eind 2024 een traject gezamenlijk met de RESU16.

5. Energie besparen

Figuur 10

Er loopt al veel op het gebied van energie besparen. In de afgelopen jaren zijn er verschillende trajecten opgezet die daaraan bijdragen. Zo worden er nu concrete plannen uitgevoerd of in uitvoering en daarnaast worden de strategische lijnen uitgezet.

- Buurt-isolatieplannen: Vanaf januari 2024 zijn we in de eerst buurt, samen met Energie Coöperatie Bunnik aan de slag in de Kromme Rijnwijk. Het volgend plan zal zich richten op Werkhoven en eind 2024 van start gaan.
- SPUK Energie armoede: Met kleine energiebesparende maatregelen en een grotere witgoed-actie worden inwoners geholpen om de energierekening omlaag te brengen.
- Nationaal Isolatieprogramma: vanaf september 2024 is de “Subsidieregeling isolatie koopwoningen gemeente Bunnik” van kracht. Hiermee kunnen huishoudens met een laag inkomen en slecht geïsoleerde woning subsidie ontvangen voor isolatiemaatregelen. In 2023 waren er al isolatievouchers van de provincie beschikbaar waarmee ook isolatiemaatregelen zijn getroffen.
- Energie Diensten Centrum: Samen met Utrechtse gemeenten en de Provincie is er in 2024 het Energie Diensten Centrum opgericht. Dit platform is uitvoeringsgericht en bundelt kennis en kracht van verschillende gemeenten om zo gezamenlijk tot uitvoering te komen. Het eerste gezamenlijke traject is de Meerjarige Collectieve Ontzorging (MCO) waarmee het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) wordt uitgevoerd.
- Regionaal Energie Centrum: Samen met Grijs naar Groen en SEZ, hebben de gemeenten Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, Houten en Zeist het REC mogelijk gemaakt. Hier kunnen inwoners naar toe voor gratis advies en het bekijken en beluisteren van warmtepompen, isolatiematerialen, ventilatiesystemen.

We benaderen de aanpak voor energiebesparing tweeledig; we benaderen de verschillende doelgroepen en daarnaast gaan we wijk voor wijk aan de slag.

5.1 Energie besparen: Doelgroepgerichte aanpak

De doelgroepgerichte benadering richt zich op de verschillende type eigenaren die er zijn. Per type eigenaar wordt hieronder de aanpak beschreven.

5.1.1 Eigenaar-bewoners		
Worden voorzien van advies doormiddel van:		
<ul style="list-style-type: none"> Energieloket jouwhuislimmer.nl Energiecoaches (voor armoede doelgroep) Demonstratieruimte voor advies bij Regionaal Energiecentrum in Zeist Jaarlijkse informatiemarkt gemeente breed Spreekuur woningadvies ECB en gemeente Energieadvies thuis via ECB <ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen: Advisering over leningen en subsidies Ontwikkelen: Woningdossier tool, samen met EDC 		
EFG-labels	CD-labels	AB Labels voor 1993
Opgave tot 2030: 242 woningen isoleren per jaar	Opgave tot 2030: 247 woningen isoleren per jaar	Opgave tot 2030: 17 woningen per jaar isoleren
Focus: besparen en hybride warmtepomp.	Focus: besparen en hybride warmtepomp.	Focus: Soms besparen en overstappen naar all-electric
Acties gemeente Bunnik:		
<ul style="list-style-type: none"> Communicatiecampagne: 2x per jaar informeren over te nemen stappen op het gebied van isolatie, hybride en te wijzen op subsidie mogelijkheden. O.a. met: <ul style="list-style-type: none"> Huis aan huis brief Stappenplan ontwikkelen of verwijzen naar bestaande stappenplannen (verbeterjehuis.nl) om te isoleren. Webinar organiseren met isolatiespecialist(en), financieel adviseur + Q&A Hybride warmtepomp adviseren Lokale Aanpak Isolatie (NIP 23,24,25)-isolatie-aanbod uitvoeren met Winst uit je Woning. Verwacht bereik: 450 woningen met eerste tranche subsidie. Doorlopende Inkoopactie hybride warmtepompen voor woningen < 1993 organiseren. In deze fase voornamelijk de hybride warmtepomp adviseren. Makelaars informeren over een verduurzamingsaanpak bij aankoop van woningen. 	<p>Aanpak in lijn met EFG- labels.</p> <p>Voor de woningen met CD-labels is over het algemeen een meer homogene aanpak mogelijk in de wijken dan voor EFG labels.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Communicatiecampagne: 1x per jaar stimuleren om laatste stappen te zetten op isolatiegebied & informeren over warmtepompen. Vanwege netcongestie geen grootschalige aanpak tot 2029. Liften mee op andere campagnes in de gemeente, zoals brede inkoopacties.

5.1.2 VvE's

VvE's kennen lange besluitvormingstrajecten met veel actoren. De ondersteuning richt zich daarom primair op activeren en informeren over bestaande regelingen en ondersteuning vanuit het Energie Diensten Centrum (EDC) en het Rijk. Wanneer er sprake is van een wijkaanpak door de gemeente, worden VvE's betrokken. VvE's die al goed geïsoleerd zijn kunnen de overstap maken naar een aardgasvrije woning.

In Bunnik zijn er 52 VvE's met in totaal 554 woningen. 50% daarvan heeft label AB en van de overige 50% heeft 25% een bouwjaar na 1993. De isolatieopgave is daarmee voor nog zo'n 140 appartementen aan de orde. 40 appartementen daarvan zijn echter van particuliere verhuurders, waaronder de E,F,G woningen. Dat betekent dat ze via de route van de particuliere verhuurder worden benaderd.

aantal VvE's	aantal appartementen
52	554
30	aantal kleine vve t/m7 app.
22	aantal grote vve >7 app.

Bekende labels	overig
Label A-B: 275 app.	Bouwjaar na 1993: 143 app.
Label C: 49 app.	Bouwjaar voor 1993: 71 app.
Label D: 5 app.	
Label E: 2 app.	
Label F: 5 app.	
Label G: 4 app.	

Worden voorzien van advies doormiddel van:

Het EDC heeft een adviespunt voor VvE's opgezet. Hier kunnen VvE's gratis terecht voor een routekaart naar verduurzaming. Daarnaast zijn er subsidies van het Rijk voor adviseringkosten en op de uitvoering van maatregelen. Ook biedt de provincie een subsidieregeling aan.

- www.adviespunt-vve.nl
- SVVE subsidie www.rvo.nl/subsidies-financiering/svve
  - Voor verduurzamingsonderzoek en -advies
  - Voor verduurzamingsmaatregelen
- USET provincie Utrecht

Acties gemeente Bunnik:

- Gemeentepagina inrichten voor VvE's.
- Informeren over adviespunt en diverse subsidies per post en social media.
- Vraag gericht; informatieavond of webinar bij voorkeur door het EDC laten organiseren vanwege de kleine doelgroep. Hier zijn financieel, technisch en procesmatig adviseurs aanwezig die de doelgroep kunnen adviseren.

5.1.3 Gemeentelijk vastgoed

Het goede voorbeeld geven

Gebouwen in eigen beheer	MFA's	Sport en overig
<p><i>Er is een planning gemaakt waarin staat welke duurzaamheidsmaatregelen per gebouw genomen worden. Dat betekent dat in de panden die nog niet aardgasvrij-ready zijn, er eerst maatregelen genomen worden om de schil van de panden te verbeteren. Ook is er voor elk pand gepland wanneer een aardgasvrij alternatief voor verwarming en/of warm water wordt gerealiseerd om in 2035 aardgasvrij te zijn.</i></p>	<p><i>Voor de MFA's doorloopt de gemeente een ander traject. Dit komt doordat de gemeente de gebouweigenaar van de MFA's, maar niet de beheerder van de panden. Beheer en onderhoud wordt geregeld door de beheerstichtingen waardoor duurzaamheidsmaatregelen alleen genomen kunnen worden wanneer de stichtingen ook akkoord zijn en hiervoor financiële mogelijkheden hebben. Het is dus als eerst van belang om een gesprek met de beheersstichtingen te voeren over de (financiële) mogelijkheden voor verduurzaming.</i></p>	<p><i>Voor de sportvoorzieningen geldt dat er eerst een verkenning uitgevoerd moet worden naar de toekomstscenario's voor binnensportaccommodaties binnen de gemeente Bunnik. Wanneer er duidelijkheid is wat er met de huidige sportvoorzieningen gaat gebeuren, kan het traject voor aardgasvrij worden van deze panden worden bepaald.</i></p>
Acties gemeente Bunnik		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Starten met renovatie Schoudermantel in 2024.</i> • <i>DMJOHP uitvoeren volgens planning voor overige gebouwen.</i> • <i>Financiële middelen bij de raad aanvragen om de uitvoering in zijn geheel te kunnen bekostigen</i> • <i>Dumava subsidies aanvragen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Duurzaamheidsonderzoeken naar de mogelijkheden voor aardgasvrij maken van alle MFA's uitvoeren.</i> • <i>De resultaten van de onderzoeken delen met de beheersstichtingen van de MFA's en gesprekken voeren.</i> • <i>Verschillende scenario's voor verduurzaming met de financiële consequenties voor de gemeente en de beheersstichting worden ter besluitvormig aan raad voorgelegd;</i> • <i>D+MJOP voor de MFA's opstellen met als einddoel aardgasvrij in 2040;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Onderzoek uitvoeren over toekomstige behoefte aan sportcomplexen in de gemeente</i> • <i>Route verduurzaming uitwerken.</i>

5.1.4 Huurders van woningcorporaties

In Bunnik zijn er rond de 1100 woningen van woningcorporaties. De corporaties voldoen aan de gemiddelde label B verplichting. Via de prestatieafspraken wordt getracht toe te werken naar alle woningen naar label B eind 2026. Eind 2028 moeten alle E,F,G woningen zijn uitgefaseerd. De energiecoaches komen bij de mensen thuis met energiearmoede en kunnen zo ook aandacht vragen voor woningen waar echt actie nodig is.

Worden voorzien van advies doormiddel van:

- Energiecoaches
- Website gemeente
- Jouwhuislimmer.nl

Acties gemeente Bunnik:

- *Prestatieafspraken met woningcorporaties maken*
- *Energieboxen beschikbaar stellen aan huurders, samen met corporaties*
- *Vraag gericht; bemiddelen over vraagstukken rondom verduurzamen of mankementen die niet goed zijn voor de energierekening.*
- *Witgoed regeling (800€) en klusdagen organiseren voor kleine maatregelen (van de Spuk energiearmoede)*
- *Energiecoaches organiseren samen met de Energie Coöperatie Bunnik (ECB) , voor advies aan huis en het installeren van kleine maatregelen, soms ism een lokale klusjesman.*

5.1.5 Monumenten, particuliere verhuur, utiliteit, overig

In Bunnik zijn er meerdere kleine doelgroepen. Voor deze doelgroepen trekken we op met het Energie Diensten Centrum en provincie Utrecht en maken we gebruik van bestaande regelingen. Wanneer er in een wijk wordt gestart met een aanpak, worden ook deze doelgroepen meegenomen. De focus ligt op communiceren en ondersteunen waar nodig.

Worden voorzien van advies doormiddel van:

- *Energie loket jouwhuislimmer.nl*
- *Energiecoaches (voor armoede doelgroep)*
- *Demonstratieruimte voor advies bij Regionaal Energiecentrum in Zeist (ook monumenten)*
- *Jaarlijkse informatiemarkt gemeente breed*
- *Spreekuur en inloop: woningverduurzamingsadvies ECB en gemeente*
- *Energieadvies thuis via ECB*

Acties gemeente Bunnik:

- *Gemeentelijke pagina per doelgroep ontsluiten, daarbij aansluiten bij EDC / provincie Utrecht / Rijksaanpak*
- *Communicatie vanuit EDC/Provincie opvolgen en uitsturen.*
- *Subsidiereregelingen op social media, bunnik.nl en via lokale kanalen verspreiden.*
- *Vraaggerichte acties opzetten.*
- *Opstarten tijdelijke werkgroepen indien sprake van subsidie*
- *Samenwerking opzoeken met de ODRU voor het nakomen milieuregels voor bedrijven*

5.2 Energie besparen: Gebiedsgerichte aanpak

De gemeente gaat, in samenwerking met de ECB wijk voor wijk aan de slag met energie besparen in de wijken waar de eerste focus ligt op het isoleren. Isoleren is de eerste focus in de warmtetransitie. Buurt aanpakken bieden voordelen, vanwege de sociale cohesie en vanwege de vaak soortgelijke woningen. Zo hoeft niet iedereen het wiel zelf uit te vinden en ondersteunt de gemeente de inwoners, door het organiseren van gezamenlijke processen, onderzoeken en waar mogelijk subsidies.

5.2.1 Buurt/wijk-isolatieaanpakken 1900-1993

Focus: energie besparen tot een aardgasvrij-ready wijk, door samen te isoleren

Opgave tot 2030:

Alle isolatiewijken & buurten komen aan de beurt en krijgen een jaar lang ondersteuning - om een versnelling aan te brengen in de isolatieopgave. De lange termijn doelstelling (na 2030) is de wijken klaar te maken voor een aardgasvrije toekomst, een zogenaamde aardgasvrij ready-aanpak. Dat betekent dat de schil van de woning klaar is voor verwarming op lage temperatuur, waarbij wordt gestreefd naar een 'spijtvrij niveau'. De woning is dan klaar om de overstap te maken naar een duurzame warmtebron. De Isolatiebuurten volgen uit de transitievisie warmte Bunnik 2021.

Figuur 21 Warmtetransitie kaart Bunnik (uit de Transitievisie warmte Bunnik 2021)

Welke wijken?

In onderstaande wijken is isolatie nodig. Indeling op basis van spreiding over de gemeente. Volgorde nog onder voorbehoud en flexibel.

Buurt / Jaartal	24	25	26	27	28	29
B Engboogerd			1.1*	1.1*		
O Odijk Noord					1.1*	1.1*
B Kromme Rijnwijk	0.7	0.1				
B Oranjebuurt			0.4	0.4		
B Bunnik centrum				0.2	0.4	
O Odijk Centrum		0.3	0.4			
O Odijk Oost				0.2		
W Werkhoven <1993	0.1	0.4				
Buitengebieden					0.4	0.4

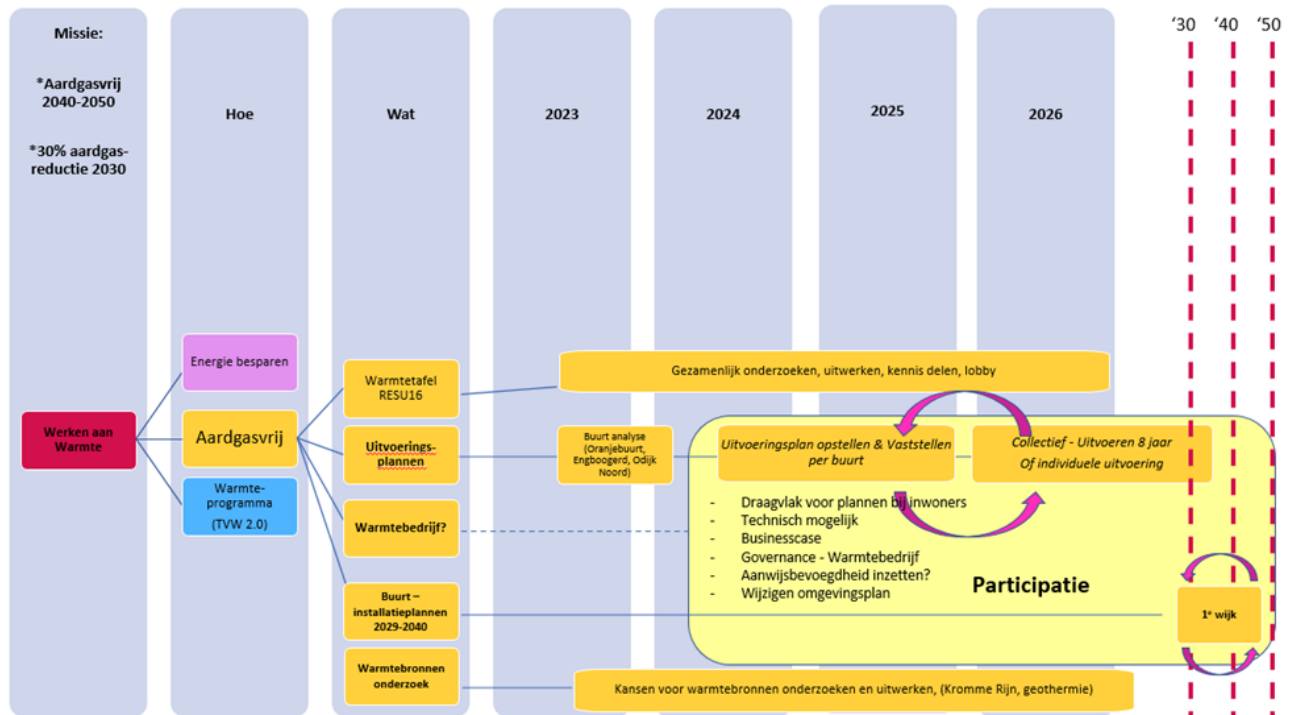
Tabel 7

* als onderdeel van het uitvoeringsplan

Acties gemeente Bunnik:

- Projectplan opstellen naar aanloop van het starten in een wijk.
- Projectleider isolatieaanpakken organiseert een projectteam per wijk, met actieve bewoners, energie coöperatie en andere stakeholders.
- Aanbod bewoners ontwikkelen, bijvoorbeeld:
  - De gemeente stelt samen met de ECB een duidelijk overzicht op van verschillende maatregelen passend bij de woningtypen in de wijk, gekoppeld aan subsidies en financieringsmogelijkheden. Het gaat hierbij om het bieden van procesondersteuning om te komen tot het nemen van isolatiemaatregelen, niet om de uitvoering of financiering van de isolatiemaatregelen zelf. Hierbij is ook de ECB nauw betrokken als organisator van bijv. inkoopacties en adviseur.
  - Op papier worden voorbeeldwoningen beschikbaar gesteld van de 4 meest voorkomende woningtypen in de wijk. Hierbij wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om 'spijtvrij' aan de slag te gaan en te isoleren tot een niveau waarmee op lage temperatuur verwarmd kan worden. Wanneer er meer vraag is kunnen ook andere woningen worden toegevoegd.
  - Er wordt een kick-off georganiseerd, een informatieavond voor de hele buurt waarin het buurtisolatieplan wordt toegelicht, de voorbeeldwoningen kunnen worden getoond en vervolgstappen en behoeftes worden besproken. Ook kan hier financieel adviseur een presentatie geven. Mogelijk kan er al een aanbod worden gedaan (bijv. aansluiten bij collectieve warmtepomp actie).
  - Er worden vervolgens kleinschaligere bewonersavonden (bijv. huiskamerbijeenkomsten) met bewoners georganiseerd, waar voorbeeldwoningen kunnen worden toegelicht, voor het delen van advies + ophalen specifieke issues in een straat/buurt. In koudere maanden is het mogelijk een warmtewandeling met een warmtecamera te organiseren. Dit is mede op basis van behoefte.
  - Er worden menukaarten voor maatregelen opgesteld, zodat deze breder verspreid kan worden onder bewoners met dezelfde woningen. Ook worden hier mogelijkheden voor financiering in toegelicht.
  - Gemeente en ECB ondersteunen het gezamenlijke proces van oplossingen bedenken, opvragen van offertes bij lokale aannemers en het collectieve inkopen van maatregelen. De ECB organiseert de inkoop acties.
  - Gezamenlijk bezoeken van demonstratieruimte van Regionaal Energiecentrum voor informatie over warmtepompen en isolatie.
  - Informatieverstrekking of een inloop-avond door experts over hoe maatregelen gefinancierd kunnen worden door warmtefonds, uitleg over subsidies ed.
  - Gemeente reserveert een potje voor ondersteuning voor inwoners; ISDE-aanvraag hulp voor bewoners die dat te ingewikkeld vinden en/of advisering over het warmtefonds voor bewoners.
  - Kennisdelen over overige subsidieregelingen die gaan lopen, bijvoorbeeld Subsidieregeling Procesondersteuning voor Opschaling Renovatieprojecten (SPOR), voor minimaal 30 gelijksoortige woningen die willen isoleren naar de 'standaard'.

6. Aardgasvrij

Figuur 22

De hoofdlijn aardgasvrij richt zich op de strategie en uitvoering om te komen tot een aardgasvrije woningvoorraad. Daarvoor worden bronnen onderzocht en buurtanalyses uitgevoerd om te bepalen wat de beste alternatieven zijn voor aardgas in een buurt. In het warmteprogramma wordt dit ook verwerkt.

Om te komen tot besluitvorming over aardgasvrije wijken is het nodig te gaan werken met uitvoeringsplannen. In 2024 wordt een eerste uitvoeringsplan warmtetransitie gestart in de Engboogerd buurt. De uitvoeringsplannen worden als eerste gestart in wijken waar er kansen bestaan voor collectieve oplossingen. Deze kansen wil de gemeente goed onderzoeken.

Naast wijkaanpakken aardgasvrij, zijn er inwoners die zelf de overstap naar all-electric kunnen maken. Deze inwoners worden doelgroepgericht benaderd.

6.1 Aardgasvrij: Doelgroepgerichte aanpak

<h3>6.1.1 Eigenaar-bewoners</h3> <p>Worden voorzien van advies doormiddel van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Energieketoket jouwhuisslimmer.nl</i> • <i>Energiecoaches (voor armoede doelgroep)</i> • <i>Demonstratieruimte voor advies bij Regionaal Energiecentrum in Zeist</i> • <i>Jaarlijkse informatiemarkt gemeente breed</i> • <i>Spreekuur woningadvies ECB en gemeente</i> • <i>Energieadvies thuis via ECB</i>
--

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ontwikkelen: Advisering over leningen en subsidies</i> • <i>Ontwikkelen: Woningdossier tool, samen met EDC</i>
AB Labels na 1993
Opgave tot 2030: Eerst alleen autonoom de overstap laten maken waar mogelijk, 1200 potentieel Focus: overstappen naar all-electric vanaf 2029 en uiterlijk aardgasvrij in 2045*
Acties gemeente Bunnik:
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gerichte communicatie campagne ontwerpen waarin all-electric oplossingen voor deze doelgroep worden voorgesteld en toegelicht. Daarnaast de doelstelling van aardgasvrij in 2040 voor deze doelgroep gaan uitdragen.</i> <i>O.a. met:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Huis aan huis brief</i> ○ <i>Stappenplan ontwikkelen of verwijzen naar bestaande stappenplannen voor dergelijke overstap (verbeterjehuis.nl)</i> ○ <i>Webinar organiseren met all-electric, financieel adviseur + Q&A</i>

* Indien het toplossen van de congestie tijdig ruimte biedt op het net.

6.2 Aardgasvrij: Gebiedsgerichte aanpakken

Er gaan in de gemeente verschillende trajecten naast elkaar lopen. In de transitievisie staan een groot aantal wijken benoemd waar nader onderzoek nodig was om het alternatief voor aardgas te bepalen en waar eerst geïsoleerd moet worden. Dit zijn de 'isolatiebuurten' benoemd in het hoofdstuk energie besparen. Daarnaast zijn er 'installatiebuurten' benoemd, alle wijken na 1993 die nu met enige aanpassingen individueel kunnen overstappen op een warmtepomp en aardgasvrij worden. Het 'uitvoeringsplan' komt daar nu bij en werkt toe naar concretisering van een alternatief voor aardgas in een buurt. Uiteindelijk zal voor elke buurt een besluit moeten worden genomen voor een alternatief voor aardgas en kan een uitvoeringsplan daarvoor het middel zijn. In dit proces is het de bedoeling echt toe te werken naar besluitvorming met de inwoners en is daarom intensiever dan de andere aanpakken.

Energie besparen:

- **Isolatieaanpak:** richt zich op het versnellen van de isolatieopgave van een buurt. Voornamelijk voor wijken die daarin nog veel stappen moeten nemen. Doel: Stimuleren.

Aardgasvrij:

- **Installatieaanpak:** richtte zich in eerste instantie op nieuwere wijken die al vergaand geïsoleerd zijn en richt zich op de overstap naar een all-electric oplossing. Doel: In eerste instantie stimuleren, waarbij participatieproces met planvorming voor aardgasvrij met de huidige inzichten en vertraging door netcongestie direct zal volgen.
- **Uitvoeringsplan:** richt zich op het organiseren van het participatieproces met de buurt waarin het maken van een plan met een alternatief voor aardgas centraal staat. Het is mogelijk dat meerdere buurten uiteindelijk een installatiebuurt worden bij gebrek aan collectieve oplossingen. De uitvoering volgt pas na vaststelling van het uitvoeringsplan. Doel: besluitvorming.

6.2.1 Installatieaanpak (Buurten met AB-labels na 1993)

Opgave vanaf 2029: 5 installatiewijken

Focus: aardgasvrij maken met individuele oplossingen (collectief niet uitgesloten)

Wenselijke einddatum aardgasvrij: 2040

Installatieaanpakken zijn bedoeld voor buurten gebouwd na 1993, die (bijna) klaar zijn voor een all-electric oplossing. Het groepsproces wordt bevorderd door gezamenlijk met de buurt en bij voorkeur lokale installateurs, per type woning te onderzoeken hoe de overstap naar all-electric gemaakt kan worden zodat oplossingen voor een aardgasvrije buurt zichtbaar worden. Knelpunt is de huidige netcongestie. Tot 2029 is het niet mogelijk om grootschalig over te stappen op all-electric oplossingen. Tot die tijd kan de all-electric ready - hybride ketel wel een uitkomst zijn.

Acties gemeente Bunnik:

Projectplan opstellen per buurt waarin o.a. de volgende werkzaamheden aan bod komen:

- Tijdsplan
- Communicatieplan voor het bereiken van inwoners
- Voorbeeldwoningen inclusief installatieplan uitwerken door adviseur, en delen met bewoners
- (Lokale) installateurs selectie door inwoners
- Gezamenlijk offertes aanvragen
- Aanbod ontwikkelen
- Lessen delen met bureaus
- *Het is waarschijnlijk dat deze aanpakken direct vervolgen in een uitvoeringsplan*

6.2.2 Uitvoeringsplannen warmtetransitie

Buurtten waar meerdere oplossingen mogelijk zijn of in deze fase nog onduidelijk

Opgave: 9 buurten

Focus: aardgasvrij

Wenselijke einddatum aardgasvrij: 2045

In 2021 is de TVW vastgesteld. Daarin is aangegeven welke opgave per buurt aan de orde is en welke oplossing daar het meest voor de hand ligt. Voor het overgrote deel van de woonbuurten ligt het kostenverschil tussen individuele oplossingen en all-electric oplossingen dicht bij elkaar. Ook verdiepende studies die later zijn uitgevoerd, over kosten verschillen tussen collectieve oplossingen of individuele, geven geen doorslaggevend keuze. We gaan daarom werken met uitvoeringsplannen. Zo worden de bewoners vanaf het eerste moment betrokken bij de mogelijkheden in hun buurt en kunnen zij medebesluiten over welk alternatief geschikt is voor hun woning en hun situatie.

In Bunnik zijn er meerdere lage temperatuur warmtebronnen die in theorie geschikt kunnen zijn om woningen mee te verwarmen. Collectieve oplossingen kunnen toekomstbestendiger zijn dan individuele oplossingen. Daarom starten we met uitvoeringsplannen in de wijken waar collectieve warmte kansrijk lijkt op basis van eerste onderzoeken en waar energie zit.

Acties gemeente Bunnik

In 2024 starten met het toewerken naar een eerste uitvoeringsplan

- *In 2024 starten we met het eerste uitvoeringsplan (gem 2 jaar)*
  - *College-akkoord op starten uitvoeringsplan*
  - *Aanbesteding starten voor selectie adviesbureau.*
  - *Uitvoeren participatietraject met adviesbureau & inwoners om te komen tot voorkeursoplossing.*
  - *Uitvoeringsplan opleveren aan het college*
  - *Op termijn, wijzigen omgevingsplan door de raad*
  - *Uitvoeringsfase (gem. 8 jaar)*
- *In 2026 indien financiën en capaciteit het toelaten, starten tweede uitvoeringplan.*

7. Programma organisatie

De programma organisatie zal in de basis bestaan uit twee medewerkers. De programmamanager en de projectleider wijkaanpak. Ook bestaat er in 2024 ondersteuning van de Omgevingsdienst (Odru). Er wordt met andere collega's samengewerkt op basis van de gebruikelijke lijnen binnen de gemeente. Ook wordt er gebruik gemaakt van adviesbureaus of intermediairs wanneer de kennis of uitvoeringscapaciteit niet in huis is.

Binnen het programma wordt gestuurd op basis van regie en budget. De programmamanager is budgethouder en neemt beslissingen over de uitgaven. Er wordt aangesloten bij de reguliere begrotingscyclus van de gemeente. Voor de grotere processen binnen het programma, zoals een uitvoeringsplan of het warmteprogramma geldt dat er een college- of raadsbesluit nodig is.

Programmamanager werken aan warmte 1 fte (2024-2026)

- Werkt voornamelijk aan Aardgasvrij
- Verantwoordelijk voor voortgang programma
- Omgevingsmanagement, risicobeheersing, evaluatie en monitoring
- Budgetbeheer en subsidieverantwoording
- Uitvoeringsprogramma Werken aan Warmte opstellen (opleveren Q3 2024)
- Warmteprogramma begeleiden en vaststellen (TVW 2.0), start Q3 2024
- Toewerken naar uitvoeringsplan(nen) aardgasvrij.
- EDC mogelijk maken en bestuurlijke traject organiseren.
- Demonstratieruimte REC mogelijk maken
- Warmtetafel RES (gericht op aardgasvrij)
- Warmtebronnen onderzoeken
- Overige warmtetransitie gerelateerde vragen.

Projectleider wijkaanpak energie besparen 0.8 fte uit CDOKE (2024-2026)

- Werkt voornamelijk aan energiebesparing
- Verantwoordelijk voor het versnellen van isoleren door het uitvoeren van buurt-isolatie aanpakken en sturen op resultaat.
- Pakt de beschreven doelgroep-aanpakken op en verwerkt deze waar mogelijk in wijkplannen.
- Opstellen nieuwe isolatieplannen
- Bereid installatieplannen voor in 2029
- Omgevingsmanagement, risicobeheersing, evaluatie en monitoring projecten
- Neemt deel aan projecten EDC gerelateerd aan energiebesparing die in wijkaanpakken te integreren zijn. Zorgt voor gemeentelijk deel in de uitvoering van Nationaal Isolatie Programma 2024.
- U-thuis tafel (gericht op energie besparen)

Programmamedewerker(s) werken aan warmte 0.4 fte uit CDOKE (2024, daarna nog onduidelijk)

- Soorten managementplan vergunningstraject provincie opstellen en afronden
- Soorten managementplan coördinatie, na 2024
- Aanpak energiearmoede uitvoeren en verantwoording (eind 2025)

Communicatiemedewerker Ruimtelijke Regie (NTB)

- Ontwikkelt communicatie middelen en strategie voor warmtetransitie.

Administratief medewerker Ruimtelijke Regie

- Ondersteuning in administratieve werkzaamheden zoals versturen van post of financiële administratie.

Interne adviseurs:

Sociaal domein

- Adviseren over behoeften en aanpak in de uitwerking van beleid en gebiedsgerichte aanpakken.

Juristen (omgevingswet)

- Ondersteuning bij wijzigen omgevingsplan, aanwijsbevoegdheid aardgasvrij (o.a. voor het Programma warmte, uitvoeringsplannen)
- Ondersteuning bij vraagstukken rondom bijv. subsidieverordeningen, wet- en regelgeving rondom warmte(netten), meerderheidsbelang in warmtenetten etc.

Financieel adviseurs

- Ondersteunen over vraagstukken gericht op mogelijkheden financiering voor inwoners of investeringen door gemeente in bijv. een warmtenet.

Externe ondersteuning (niet uitputtend):**Energie Coöperatie Bunnik**

- brede adviseur in de warmtetransitie
- adviseur en coördinator isolatieaanpak in de Kromme Rijnwijk
- coördinatie energiecoaches
- spreekuur woningverduurzaming en huisbezoeken (warmtescan, advies)

Ondersteuning vanuit Provincie

- Energie Diensten Centrum – projectleiding samenwerkingskansen, zoals NIP 23.
- Onderzoeken oprichting ondersteuningsbedrijf warmte(netten).

RES Warmtetafel

- Financieren buurtanalyses uit NPLW gelden voor Oranjebuurt, Engboogerd en (gedeelte) Odijk in het kader van pilot voor grootschaligere RES U16 analyse.
- Warmtetransitie kennisdelen en werkgroepen, bijv. Kromme Rijn.

8. Financiële paragraaf

8.1 Middelen afdeling duurzaamheid

De afdeling duurzaamheid heeft verschillende middelen tot zijn beschikking. De middelen zijn o.a. voor het uitvoeren of ondersteunen van projecten, het opstellen van beleid, isolatie subsidies voor inwoners, en voor de formatie van het programmateam. Het programma warmtetransitie maakt gebruik van de middelen duurzaamheid en heeft het grootste budget nodig. Uit de CDOKE gelden worden o.a. de medewerker van de Odru en de projectleider wijkaanpak energie besparen betaald. Ook moeten hieruit uitvoeringsplannen, het nieuwe warmteprogramma en overige onderzoeken worden betaald.

Ontvangst	Middelen Duurzaamheid	Totalen	afronden	Doel
2023	SPUK NIP 23,24	227,760.00	31-dec-26	isolatie subsidie voor inwoners
2022	SPUK NIP 22	55,637.00	31-dec-25	isolatie subsidie voor inwoners
2022	SPUK Energiearmoede 3	166,791.00	31-dec-25	energiearmoede bijdrage voor inwoners
	Totaal subsidies inwoners	450,188.00		
2023	SPUK CDOKE 1	300,381.00	31-dec-25	o.a.projectleider warmtetransitie, uitvoeringsplannen, opstellen smp en opwek
2024	SPUK CDOKE 2	303,106.00	31-dec-26	o.a.projectleider warmtetransitie, warmteprogramma, uitvoering smp en opwek
2025	SPUK CDOKE 3	305,831.00	31-dec-27	o.a .projectleider warmtetransitie, uitvoeringsplan, plan MER, uitvoering smp
2024	Duurzaamheid 24	63,557.00	31-dec-24	gemeentelijk budget duurzaamheid
2025	Duurzaamheid 25	63,557.00	31-dec-25	gemeentelijk budget duurzaamheid
2026	Duurzaamheid 26	63,557.00	31-dec-26	gemeentelijk budget duurzaamheid
2022	Restant Warmtetransitie uitkering	80,000.00	31-dec-26	restant klimaatuitkering warmtetransitie

Totaal budget 3 jaar 1,179,989.00

Tabel 8

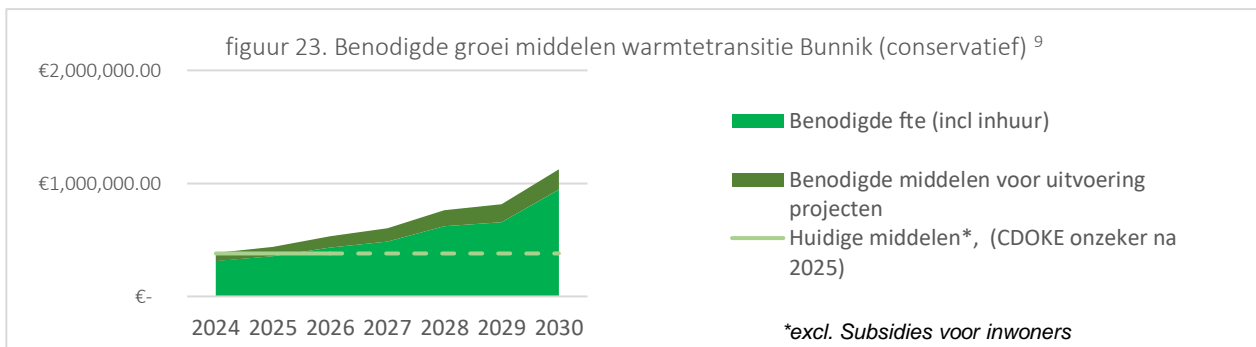
+ 1fte vaste formatie warmtetransitie

8.2 Vooruitblik benodigde groei warmtetransitie

Vanaf eind 2025 is Bunnik afhankelijk van duidelijkheid over continuering en groei van de rijks gelden (CDOKE) om het tempo aan te kunnen houden wat nodig is om de warmtetransitie goed van de grond te krijgen en te kunnen realiseren. In de tabel is te zien wat de basiswerkzaamheden naar inschatting kosten aan capaciteit. Vanwege de verplichte duur van uitvoeringsplannen, ontstaan er pieken in de benodigd bezetting.

Activiteit / jaartal	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Buurt-Isolatieplannen	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.4															
Uitvoeringsplannen	0.5	1.1	2.2	2.2	3.3	3.3	5.5	5.5	6.6	6.6	6	8.2	7.1	7.1	6	6	3.8	3.8	2.7	2.2	2.2
Installatie uitvoeringsplannen						0.7	1.2	1.7	1.7	2.8	2.2	2.2	2.2	2.2	2.2	1.3	1.3	0.8	0.3	0.3	0.3
Beleid, RES, warmteprogramma	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
NIP, EDC, REC planvorming	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Energiearmoede uitvoeren	0.2	0.1																			
Soortenmanagementplan	0.2	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Totalen nodig (fte's op hoofdlijnen)	2.5	2.86	3.86*	3.86	4.96	5.26	7.56	8.06	9.16	10.26	9.06	11.26	10.16	10.16	9.06	8.16	5.96	5.46	3.86	3.36	3.36

Tabel 9 Indicatie benodigde aantal fte's warmtetransitie op hoofdlijnen (incl schatting inhuur op basis van CDOKE) *tekort aan fte's

8.3 Baten

Het programma vraagt wat van de gemeentelijke organisatie en de inwoners. Het is daarom belangrijk inzichtelijk te maken waarom de gemeente met het programma aan de slag gaat. Het programma levert waarde, soms direct merkbaar en soms voor de langere termijn. Waarde is niet altijd in euro's uit te drukken. Hieronder zijn de baten van het programma toegelicht die bijdragen aan de strategische doelstellingen:

- *De CO2 uitstoot gaat omlaag (door te kiezen voor alternatieven voor aardgas en het reduceren van energieverbruik, bijvoorbeeld door het isoleren van de woningen);
baat → behoud van een leefbare wereld en gemeente Bunnik*
- *Isoleren verbetert de kwaliteit van de woningvoorraad in de gemeente;
baat → Woningwaarde stijgt (labels verbeteren)
baat → meer comfort & minder gezondheidsklachten voor de bewoners.*
- *Vergaande isolatie vermindert verdere stijging energiearmoede onder inwoners – (grote stijging in energieprijzen verwacht komend decennia).
Baat → Inwoners hebben een lagere energierekening.
Baat → Inwoners hebben minder last van prijsstijgingen in de energiemarkt.*
- *Gezamenlijke oplossingen gebruiken minder elektriciteit en verlagen kans op overbelasting van (lokale) elektriciteitsnet (netcongestie)
baat → inwoners, bedrijven en ontwikkelaars hebben minder last van een falend energiesysteem
baat → lagere kosten voor verzwaring elektriciteitsvoorziening*
- *De woningvoorraad is toekomstbestendig, want verduurzaamd, en daarmee aantrekkelijk om naartoe te verhuizen en/of te blijven wonen.
baat → Bunnik blijft een aantrekkelijke gemeente om in te wonen*
- *Voldoen aan wettelijke verplichting van het Rijk door het programma Warmte op te stellen. Het is mogelijk dat het niet nakomen van verplichtingen in de toekomst kan leiden tot minder resources vanuit het Rijk.
baat → nieuwe resources voor de uitvoering van klimaatakkoord*
- *De gemeente (intern) begrijpt de samenhang tussen de opgaven en wat er moet gebeuren.
baat → Meer grip op het proces naar een aardgasvrije toekomst.*

9. Risicoanalyse

De risico's zijn geïnventariseerd. Gedurende de start van het programma worden de risico's aangevuld en geconcretiseerd. Ook worden er maatregelen uitgevoerd wanneer een risico zich voordoet en aan het begin van een project bekeken welk risico daar mogelijk van op invloed kan zijn om vooraf het risico te verkleinen. In de huidige fase waarin van start wordt gegaan met het nieuwe programma, is het vooral de vraag of resultaten behaald kunnen worden met beschikbare middelen, kennis en capaciteit. Dat is een kwestie van proberen, bespreken en bijstellen waar nodig.

nr	Risico	Kans	Impact	Maatregelen
1	Huidige middelen blijken onvoldoende om doelen uit programma uit te voeren.	Middel	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Ambitieniveau bijstellen • Minder projecten tegelijk, focus op meest CO2 besparend • Begroting en planning herzien en communiceren college. • Subsidies onderzoeken • Meer inzetten op draagvlak/stimuleren
2	Gemeente heeft onvoldoende capaciteit en/of kennis in huis voor vraagstukken of participatie.	Middel	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Management informeren • Extern inhuren • Tijdslijn en begroting herzien
3	Politieke klimaat verandert drastisch.	Middel	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken welke maatregelen nog mogelijk zijn • Programma stopt na 2026 of opnieuw inrichten
4	Na 2025 worden geen nieuwe middelen verstrekt door het Rijk aan gemeenten.	Klein	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Escaleren naar college/raad • Ambitieniveau bijstellen • Oriënteren op nieuwe aanpak en communiceren • Subsidies onderzoeken
5	Nieuwe Warmtewet (WCW) en Wet Gemeentelijke Instrumenten (WiGW en Bgiw) worden niet ingevoerd (geen aanwijsbevoegdheid aardgasvrij).	Klein	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Escaleren naar college/raad • Focus naar besparen en individuele oplossingen
6	Gemeente besluit middelen toe te eigenen voor andere doelstellingen.	Klein	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Escaleren naar college/raad • Programma stoppen/herzien
7	Inwoners hebben onvoldoende financiën om mee te kunnen doen.	Middel	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie inzet vergroten over duurzame financiering, leningen, subsidies • Financieren financieel adviseur door gemeente
8	Er is onvoldoende draagvlak onder inwoners voor overstap naar isoleren.	Klein	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Dienstverlening vergroten • Onderzoek naar kansen voor financiële ondersteuning vanuit gemeente
9	Er is onvoldoende draagvlak onder inwoners voor overstap naar aardgasvrij.	Middel	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Oorzaken onderzoeken • Mutualgains methode toepassen • Dienstverlening vergroten • Onderzoek naar kansen voor financiële ondersteuning vanuit gemeente • Participatie versterken
10	ECB stopt.	klein	Groot	<ul style="list-style-type: none"> • Wervingscampagne onder inwoners • Inhuren adviseurs

10. Monitoren

Er is sprake van een klein team, dus monitoren moet beperkt zijn qua tijd en middelen en vooral gericht op het blijvend leren.

- Elke twee weken komt het programmateam bij elkaar om door te nemen hoe het gaat en waar tegenaan gelopen wordt. Is het nodig om een plan te wijzigen? Is het nodig zaken anders aan te pakken? Werken we aan het doel? Daarnaast worden concrete vervolgstappen gedeeld.
- Aan het eind van ieder project worden resultaten met elkaar gedeeld en besproken of de uitvoering overeenkwam met de verwachte benodigde middelen en gewenste resultaten. Wat hebben we geleerd van het project? Wat kan er anders of beter in het vervolg? Analyse en aanbevelingen worden verwerkt.

Er wordt gebruik gemaakt van bestaande kanalen; zoals de Klimaatmonitor, ISDE monitor, het gasverbruik van Stedin, cijfers van CBS of TNO.

Daarnaast verkrijgen we de komende jaren inzicht in:

- Nationaal Isolatieprogramma (NIP / LAI); data over woningen die verduurzaamd zijn
- Enquêtes / data van inwoners die deelnemen aan buurtgerichte acties
- EDC – gezamenlijke inzet op een tool voor monitoring

Colofon

Gemeente Bunnik
2024